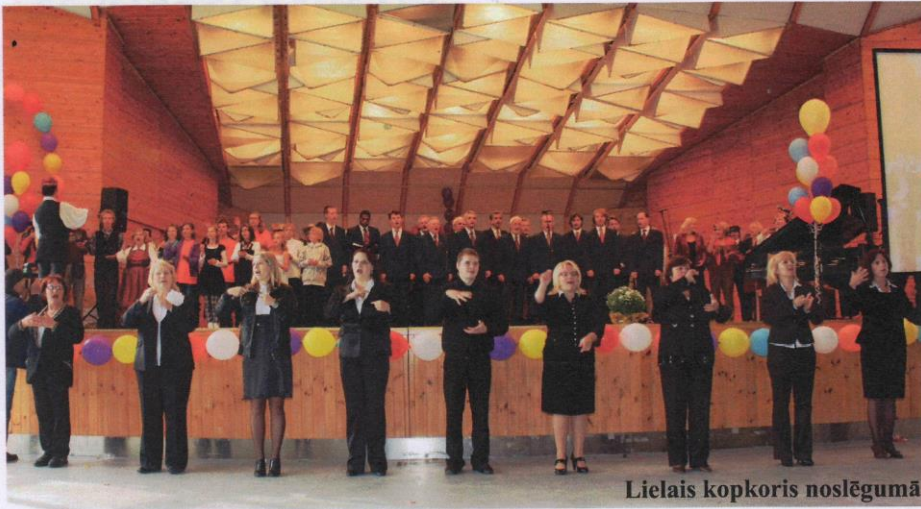

VĒRIENĪGA NEDZIRDĪGO DIENA

IVARS KALNIŅŠ VALDIS KRAUKLIS, JURIS GRUNDULIS

Lielais kopkoris noslēgumā

18. septembrī Dzintaru koncertzālē ar manifestāciju „Nedzirdīgo diena dzirdīgo pasaulē” noslēdzās LNS projekts „XXI gadsimts. Nedzirdība. Līdzdalības evolūcija”. Projekta publiskās prezentācijas ik pa brīdim nomainīja koncertprogrammu ar pašdarbnieku priekšnesumiem, kas sniedza spilgtu ainu par LNS pašreizējo attīstības ceļu un perspektīviem uzdevumiem.

Pēc tam pludmalē notika spēle starp nedzirdīgajiem futbolistiem un politiķiem. Naktsballe kultūras centrā „Rītausma” arī sagādāja daudz jautru brīžu.

PROGRAMMA KONCERTZĀLĒ

Pēc „Mēmās dziesmas” melodeklamācijas, ko izpildīja dažādu nedzirdīgo izglītības iestāžu skolēni, pasākuma programmu oficiāli atklāja LNS prezidents Arnolds Pavlins. Ar savu klātbūtni pasākumu pagodināja īpašais viesis – LNS sadarbības partnera – Sociālās integrācijas valsts aģentūras (SIVA) direktore Regīna Simsons, kura apmeklētājus sveica Pasaules nedzirdīgo dienā.

Priekšnesumus – uzvedumus, dejas, melodeklamācijas un pantomīmas rādīja dažādu paaudžu pašdarbnieki no bērnu darza, skolām, LNS biedrībām, KC „Rītausma”. Uzvedumi bija saistoši: uz skatuves rosījās pieci mazi kaķēni no bērnu darza, smiltenieši reklamēja savu pulveri, rītausmieši jautri izdzīvoja Blaumaņa „Skroderdienas Silmačos”.

Šoreiz melodeklamācijas saistījās ar cilvēku pasaules iekšējo būtību: daugavpiliete aicināja puīšus precēties, Valmieras pārdevējs iegrīma sapnī, rītausmieši priecājās par piepildītiem sapņiem, kuldīdznieki izbaudīja brīvdienas.

Uz skatuves rībēja deju soli: liepājnieki demonstrēja tautisko „Dimdaru, damdaru”, imponentas dāmas izbaudīja plašo pļavu, „Hei, ho” dancotāji spokojās baltās drānās, Liepājas kovboji demonstrēja līnijdeju, Ventspils basketbolisti dejoja ar bumbām.

Arī pantomīmas bija gana daudz: pļaviņieši rīkoja motokrosu, no RRC koledžas līpīgā krēsla centās atbrīvoties šīs skolas audzēkņi, trīs Rēzeknes vīri iejutās gulbju lomās, bet kāds daugavpilietis krāpa savu sievu... Šo koncertprogrammu vēroja

daudzi simti apmeklētāju.

Starp priekšnesumiem savu veikumu prezentēja projekta „XXI gadsimts. Nedzirdība. Līdzdalības evolūcija” kompetenču grupu vadītāji E. Vorslovs, L. Janševska, Z. Ungurs, I. Kristoforova, I. Immure un I. Kalniņš (par viņu darbu lasiet - 4.lpp.).

Koncerta noslēgumā – izcils notikums: pašdarbnieku kopkoris sadziedājās ar slaveno vīru kori „Gaudeamus”, kopā trīsreiz izpildot LNS himnu „Še, kur līgo prieku meži”.

Vīru kora „Gaudeamus” māksliniecis-kais vadītājs Ivars Cinkuss: „Kad saņēmām piedāvājumu uzstāties, tad bez lielas kavēšanās tam atsaucāmies, jo uzskatām, ka mums kā vienam no vadošajiem tautas mākslas kolektīviem Latvijā ir pienākums mākslinieciski „kalpot” jebkurai etniskai vai sociālai grupai. Nedzirdīgo auditorijai līdz šim dziedājuši nebijām, tieši tāpēc arī piekritām. Šķita, ka pasākums darīja prieku pašiem dalībniekiem, kas arī ir galvenais.

Sajūtas, dziedot nedzirdīgai auditorijai, bija nedaudz neparastas, jo mums nebija skaids, tieši kādas vibrācijas publika uztver, taču tas, ka uztver, kļuva uzreiz redzams, un tas ir galvenais! Arī kora dziedātāji atstāja Dzintaru koncertzālī ļoti gandarīti. Liels paldies arī par jaukajām dāvanām, kuras saņēmām!

Manas domas par jebkuru cilvēku ir balstītas ne personas fiziskajā spējā, bet dvēselē. Līdz ar to savā apziņā nešķiroju dzirdīgus – nedzirdīgus, redzīgus – neredzīgus. Katrs no mums redz un dzird

citās krāsā, un mēs nekad līdz galam nezināsim, kādas tieši tās ir.”

FUTBOLS DZINTARU PLUDMALĒ

Otrajā daļā turpat netālu pludmalē risinājās LNSF organizētais nedzirdīgo un politiķu draudzības mačs futbolā. Politiķu vidū bija O. Pulks, A. Krūmiņš, A. Latkovskis, J. Viņķelis u.c. no Rīgas Domes un Saeimas.

Abas komandas saderēja: tam, kurš zaudēs, jāiet peldēties jūrā. Latvijas Nedzirdīgo futbola izlase sekmīgi aizvadīja spēli ar Latvijas politiķu izlasi un svinēja pelnītu uzvaru 8:1, tādējādi panākot, ka politiķi metās jūrā.

Bumbu daudz vairāk kontrolēja Latvijas Nedzirdīgo futbola izlase. Saeimas politiķi vairāk koncentrējās uz aizsardzību. Spēles 8. minūtē ar lielisku partnera piespēli rezultātu atklāja LNSF prezidents Varis Strazdiņš. Panākumu iedvesmoti, nedzirdīgie futbolisti arvien biežāk viesojās politiķu laukumā pusē. Brīžiem lija lietūs, bet tas nesabojāja ne šo spēli, ne arī līdzjutēju patieso interesi.

Galvenais tiesnesis Eduards Borisevičs par šo spēli atzina: „Šī bija pamācoša spēle, politiķi varēja gan turēties labāk.” Politiķis Alberts Krūmiņš uzsvēra: „Tiešām kolosāls iznākums – mūs apspēlēja elementāri.” LNSF prezidents Varis Strazdiņš, lepojas ar rezultātu: „Nepalikām sausā.”

Kāpēc politiķi piekrita piedalīties šajā spēlē? Deputāts Ainārs Latkovskis stāsta: „2004. – 2006. gadā biju īpašu uzdevumu ministrs sabiedrības integrācijas lietās. Esot šajā amatā, vairāk pievērsos cilvēku ar īpašām vajadzībām integrācijai sabiedrībā, jo uzskatīju toreiz un domāju tagad, ka etnisko minoritāšu integrācija Latvijā nebūt nav svarīgāka par invalīdu integrāciju sabiedrībā. Mēs budžetā atradām naudu dažādu projektu finansēšanai tieši invalīdu organizācijām. Tad arī pirmo reizi satikos ar Nedzirdīgo savienības vadību un apmeklēju viņu kultūras namu.

2009. gadā Saeimas Sporta apakškomitejā ieradās Nedzirdīgo sporta federācijas prezidents V. Strazdiņš, kurš meklēja finansējumu Nedzirdīgo olimpiādei Taivānā. Atbalstu viņš neguva, bet es viņu iepazīstināju ar Taivānas misijas vadītāju, kurš palīdzēja

Futbolmača pludmalē

AR JAUNĀM IDEJĀM

saņemt trūkstošo summu. Tad mēs arī norunājām tikties futbola laukumā. Es patš savos 42 gados aktīvi spēlēju futbolu. Saeimas komandā esmu labās malas uzbrucējs.

Pirmo reizi spēlēju bīčfutbolu ar plikām kājām. Jāsaka, ka tas bija ekstrēmi. Labā kāja bija zilumos. Patika jūsu puisi, kas spēlēja ar visu sirdi. Arī Varis, neskatoties uz saviem gadiem, demonstrēja skaistu spēli. Bija mīli un jautri. Ceru, ka ziemā saspēlēsim zālē. Tur mēs mēģināsim revanšēties.”

NAKTSBALLE ”RĪTAUSMĀ”

No beigumā KC „Rītausma” notika naktsballe par godu šai dienai. Vakara gaitā uzstājās profesionāli dejojāji no deju grupas „Buras”, Marija Jegorova (*attēlā*) un KC „Rītausma” trio – Biruta, Maiga un Juris melodeklamēja, notika loterija, dejas, atrakcijas u.c. Apmeklētājus lieliski izklaidēja Rēzeknes biedrības tulkas Inese Geduša un LNS viceprezidente Sandra Gerenovska. Uz ekrāna rādīja Santas Kesenfeldes sagatavoto prezentāciju „Kādi bijām un esam”, kurā atainotas bildes no visām Nedzirdīgo dienām. Spēles organizēja un visus sacensties aicināja atraktīvie jaunieši Kristaps Čikurs un Emīls Krams.

Melodzesmā Marija
uzrunā Ivaru

APMEKLĒTĀJU VĒRTĒJUMS

„KS” korespondents tikās ar daudziem apmeklētājiem no tuvākām un tālākām Latvijas malām. Viņu vērtējums bija viennozīmīgi pozitīvs: LNS vadības jaunā ideja, organizējot ikgadējo pasākumu tieši Jūrmalā, ir lieliska, turklāt futbola mačs ar politiķiem – nu tāds galīgi nebijis jaunums LNS vēsturē.

Apmeklētājiem tika sarūpēta pārsteiguma dāvana – maza, krāsaina, plaukstā turama bumbiņa, kuras īsto sūtību viņi sākotnēji pat nesaprata: atverot to, iekšā bija atrodams plēves lietumtēlis. Paldies organizatoriem par uzmanību un rūpēm – lietus bija, pludmalē noderēja.

Kāda meitene, atbraukusi no Anglijas,

bija bezgala priecīga būt kopā ar savējiem. Dažus daugavpīliešus sajūsmināja Dzintaru pludmale. Savukārt Valmieras dāmas aizgūtnēm baudīja svaigo gaisu, iespēju brīvi pastaigāties koncertzāles teritorijā, satikt klasesbiedrus.

Esmu pārliecināts: apmeklētāju priecīgās sejas vēl ilgi rotāja smaidi arī pēc tam, kad šis grandiozais pasākums beidzās...

GANDARĪJUMS UN PRIEKŠ

Šīs dienas pasākumu kompleksa galvenā organizatore LNS viceprezidente **Sandra Gerenovska** sniedza interviju avīzei „KS”:

Kā radās ideja organizēt Nedzirdīgo dienai veltītu pasākumu tieši Dzintaru koncertzālē?

Prezidents reiz ieminējās, ka vajag organizēt mūsu dienu citā vietā, jo pērn Kongresu namā apmeklētāju jau ieradās mazāk. Aprunājāmies ar mūsu cilvēkiem. Patiešām – bija, kas teica, labāk citur, gribas kaut ko jaunu... Tā arī radās doma, ka vajadzētu mainīt vietu, kaut vai pie dabas.

Kādreiz pulcējāmies Vērmanģārzā, bet tad bija arī reize, kad pēkšņi sāka gāzt lietus, nu kā no spaiņa. Tāpēc tomēr vajadzēja meklēt vietu ar nojumi. Tā vārds pa vārdam prātojām, kad pēkšņi Pavlins ieminējās par Dzintaru koncertzāli.

Man kā jau čangalietei Rīga un Jūrmala ir sveša. Zināju tikai to, ka Dzintaros organizē „Jauno vilni”. Baidījāmies, ka būs ļoti dārgs priekš, tomēr nolēmām sazināties. Ar Dzintaru koncertzāles direktoru tikšanos sarunāt bija grūti, jo tajā laikā tur vēl notika visādi pasākumi. Beidzot tikāmies, un viņš izrādījās ļoti pretimnākošs. Vienojāmies ar Jūrmalas Domi, un tā viss atrisinājās soli pa solim. Jā, pirms tam apbraukājām vēl kādas vietas, bet tās pataupījām uz citu gadu.

Šajā pasākumā bija vēl viens nebijis pārsteigums – kora „Gaudeamus” uzstāšanās... Kā to panācāt?

Šeit patiesībā arī viss ļoti vienkārši. No-

slēgumā, kā zināms, vienmēr vajag izpildīt mūsu himnu. Bet kā to darīt? Meklējām mūzikas ierakstu, atradās tāds, kur dziedāja viens vīrietis. Kaut kā nederēja lielajai koncertzālei un mūsu apvienotajam pašdarbnieku korim. Meklējām tālāk internetā, zvanīju Ivetai Lācei – Miezītei, viņa pa jokam ieminējās par slaveno vīru kori „Gaudeamus”. Pamēģināt jau var, nodomāju un nolēmu sazvanīt. Kora vadītājs nosolījās aprunāties ar savu kori.

Nākamajā kontaktēšanās reizē saņēmu atteikumu, jo vēl nebija sākusies dziedāšanas sezona, turklāt dziedātāji dzīvo dažādās pilsētās.

Mēģinājām rast kompromisu, ka pietiktu ar tik cilvēkiem, cik piekrīt. Tā beidzot vienoties par 15 vīru uzstāšanos, ko visi mūsu dienā izbaudījām kopīgajā dziesmā (koris to atkārtoja vairākkārt).

Kāda tev sajūta pēc šī pasākuma?

Man, kā jebkuram normālam cilvēkam, protams, ir gandarījums un prieks pēc darba, kas izdevies.

Ceru, ka vairākam nedzirdīgo šis pasākums un tā norises vieta patika. Mēs darījām visu, lai pasākuma apmeklētāji justos labi savos Nedzirdīgo dienas svētkos. Priecāšos uz klausīt priekšlikumus turpmākiem pasākumiem. Uz tikšanos nākamajos svētkos! ▲

NĀKAMAJĀ NUMURĀ LASIET!

Nedzirdīgo diena – svarīgs notikums visai nedzirdīgo kopienai, iespēja publiski apliecināt savu identitāti – valodu, kultūru, sabiedrisko stāju.

Tā var būt arī savu cilvēktiesību aizsardzības, savu prasību izvirzīšanas diena. Šajā „Dzintaru forumā” tas skaidri izskanēja no skatuves, kad projekta „XXI gadsimts Nedzirdība. Līdzdalības evolūcija” darba grupu vadītāji prezentēja LNS Rīcības plāna sadaļas dažādās LNS darbības jomās. Tur bija izvirzīti tālejoši mērķi, lai uzlabotu nedzirdīgo cilvēku dzīves kvalitāti.

Visdzīvāko atbalsi guva priekšlikumi informācijas jomā – par TV raidījumu pieejamības nodrošināšanu (titrēšanu, raidlaika atvērēšanu nedzirdīgo ziņām, informācijas sniegšanu zīmju valodā ekstremālos gadījumos u.c.)

Nākamajā „KS” numurā – šai tēmai veltīta materiālu kopa!